

mer öfrige röstegande. Bråktal, som vid sådan beräkning af rösträtt uppkommer, skall bortfalla.

Stockholm den 27 januari 1892.

Gunnar Eriksson,
Mörviken.

Häruti instämma:

J. Bromée.

P. Norberg.

J. Nordin.

N:o 45.

Af herr **J. H. G. Fredholm** i Stockholm, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till definitiv förordning angående statens upphandlings- och entreprenadväsende.*

Redan 1860 anhöllo Rikets Ständer i skrifvelse till Kongl. Maj:t, »det Kongl. Maj:t tacktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida i nu gällande föreskrifter angående upphandling och leveranser af varor för landtförsvarets behof samt dylika varors besigtning kunna vidtagas sådan ändring, att utan åsidosättande af kronans rätt spekulanternas täflan underlättades och besparing i statens utgifter derigenom beredes». Med anledning af denna skrifvelse anbefalde Kongl. Maj:t vederbörande myndigheter att afgifva yttrande i ämnet, och slutligt svar afgafs ändtligen af arméförvaltningen den sista dagen af året 1885. Innan emellertid Kongl. Maj:t hann företaga ärendet till pröfning, väckte undertecknad vid januaririksdagen 1887 motion (n:o 181) om, att föreskrifterna för hvad som vid leverans och entreprenad för statens räkning vore att iakttaga borde sammanföras i en enda förordning, hvilken alla förvaltande myndigheter skulle hafva att ställa sig till efterrättelse, då af dem något för det allmännas räkning och på dess bekostnad skulle

anskaffas. Härigenom erhöll den vid 1859—60 årens riksdag ursprungligen väckta frågan en större utsträckning.

För denna mera omfattande frågas lösning tillsatte Kongl. Maj:t den 27 juni 1887 en komité, som skulle uppgöra förslag till förordning angående statens upphandlings- och entreprenadväsende med hänsyn tagen dertill, att ej mindre staten bereddes största möjliga trygghet, än ock att de inhemska näringsidkarnes intressen tillgodosågos i så vidsträckt mån som förhållandena det medgafve. Sedan denna komité den 6 oktober 1888 afgifvit betänkande och förslag, utfärdade Kongl. Maj:t den 10 maj 1889 en kungörelse om förändrade föreskrifter rörande statens och upphandlings- och entreprenadväsende. De kungjorda föreskrifterna skulle i stället för dittills gällande bestämmelser försöksvis lända till efterrättelse från den 1 september 1889 till utgången af augusti månad år 1893. I samma kungörelse är vederbörande myndigheter, som hafva befattning med föreskrifternas tillämpning, medgifvet att före den 1 juni detta år till Kongl. Maj:t inkomma med de anmärkningar, hvartill tillämpningen må hafva kunnat gifva anledning.

Af föregående redogörelse framgår, att efter ett mer än trettioårigt förarbete är under nästa år att motse ett definitivt ordnande af det offentliga anskaffningsväsendet. I betraktande af detta anskaffningsväsendes stora vikt och betydelse ej blott för statsverkets ekonomi utan ock för det inhemska näringslivet torde ingen kunna undgå att erkänna önskvärdheten af att de former, som till sist komma att för detta definitivt fastslås, blifva fullt motsvariga anskaffningsväsendets dubbla uppgift att bereda statsverket trygghet för fullgoda och billiga leveranser och på samma gång tillgodose de inhemska näringsidkarnes berättigade intressen.

Med afseende på statsverkets trygghet mot efterkraf hafva hittills varande former lemnat åtskilligt öfrigt att önska. Derom vittna de på senare åren ofta återkommande framställningarna till Riksdagen om ersättningar utöfver eller jemte hvad som för entreprenadens fullgörande blifvit med statens myndigheter kontraktssenligt aftaladt. Senast vid 1889 års riksdag gaf en sådan framställning herrar A. P. Danielson, S. Nilsson och A. Persson anledning att till statsutskottets utlåtande n:o 66 af den 25 april föga följande reservation: »De ej sällan förekommande framställningar af liknande art, som Kongl. Maj:t till Riksdagen afgifvit, synas utskottet vittna om bristfälligheter i de former, hvarunder entreprenadskontrakt med Kongl. Maj:t och kronan afslutas. Och då den komité, som för afhjelpande af sådana och andra kronans nuvarande entreprenadväsen vidlådande olägenheter varit

af Kongl. Maj:t tillsatt, sistlidne oktober till Kongl. Maj:t inkommit med betänkande och förslag angående ordnande af statens upphandlings- och entreprenadväsen, får utskottet, i betraktande af den stora vikt, ett rätt ordnadtt entreprenadväsen och i synnerhet befintligheten af bestämmelser för de fall, då misräkningar förefunnits, i de till grund för arbetets bedömande uppgjorda förslag, för staten ega, såsom högeligen önskvärdt uttala, att Kongl. Maj:t snarast möjligt ville efter Riksdagens hörande meddela, föreskrifter i detta ämne, egnade att åstadkomma full tydlighet vid aftal om arbeten och leveranser för kronaus räkning.»

Att Kongl. Maj:t icke fäste något afseende vid den af förbemälda reservanter uttalade önskan, att Riksdagen måtte i frågan höras, framgår deraf, att den nu gällande kungörelsen utfärdades den 10 påföljande maj. Måhända torde detta tillvägagående hafva varit föranlett af den omständigheten, att ifrågavarande kungörelse utfärdades endast på försök. Men om detta varit orsaken till, att Riksdagen icke blifvit i frågan hörd, saknar Kongl. Maj:t icke utväg att tillmötesgå denna af statsutskottets reservanter uttalade önskan, enär den i kungörelsen fastställda försökstiden först utgår med augusti månad nästa år och Kongl. Maj:t sålunda har tillfälle att för nästa års riksdag framlägga förslaget till den förordning, som skall blifva slutligt gällande.

För ett sådant Riksdagens hörande tala många skäl. Man torde nemligen kunna få antaga, att de förvaltningsmyndigheter, som inom den 1 juni detta år inkomma till Kongl. Maj:t med anmärkningar mot kungörelsens föreskrifter, företrädesvis komma att rigta dessa mot sådana föreskrifter, som vid tillämpningen visat sig vara för myndigheterna såsom förvaltningsorgan i ett eller annat hänseende mindre tillfredsställande. Men man kan knappast förvänta, att de från sin ståndpunkt skola med samma omsorg som Riksdagen tillse, att förordningen innehåller sådana bestämmelser, som trygga statsverket för möjliga efterräkningar, eller, om sådana icke kunna helt och hållet undvikas, åtminstone förebygga, att enskilda personers välstånd äfventyras för de bristfälligheter i föreskrifterna, som lagstiftaren icke lyckats undanröja. Äfvenledes torde man kunna påräkna, att Riksdagen, hvilken inom sig räknar så många med näringslivet förtrogna män, skall, om den blir i frågan hörd, bättre än de förvaltande myndigheterna — hvilka såsom sådana sakna hvarje anledning att särskildt bevaka handels och industriens intressen — kunna uppmärksamma ur näringslivets synpunkt befintliga brister, om sådana till äfventyrs skulle förekomma i det Riksdagen förelagda förslaget till definitiv förordning för offentliga leveranser och entreprenader.

På hufvudsakligen dessa skäl får jag hemställa,

att Riksdagen behagade i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes till nästa års riksdag afgifva förslag till definitiv förordning angående statens upphandlings- och entreprenadväsende.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 26 januari 1892.

J. H. G. Fredholm.
